proLékaře.cz | 6.10.2026

KONGRESY • SYMPOZIA • KONFERENCE

XXII. Olomoucké hematologické dny – kvalita, inovace, tradice a „genius locí“

Má smysl pořádat v Česku během jednoho roku dvě velké hematologické konference? Letos jsou totiž v České republice pořádány současně XV. Česko-Slovenský hematologický a transfuziologický sjezd, který je naplánován na 5. až 9. září 2008 do Špindlerova Mlýna a XXII. Olomoucké hematologické dny, které se konaly od 28. do 30. května 2008. Byla to často diskutovaná otázka různých kuloárních setkání už od loňského roku. Konferencí přibývá, program je čím dál nabitější, vše se nedá stihnout… Pokud budou dvě konference, část sdělení se bude překrývat, účastníci přihlásí stejná abstrakta, což logicky povede ke snížení kvality obou konferencí… Je zbytečné tříštit síly, soupeřit… Takové mohly být asi argumenty těch kolegů, kteří měli na věc negativní názor. Někteří se proto rozhodli obeslat souhrny pouze jednu konferenci a do Olomouce letos nepřijeli. Dovolíme si konstatovat, že s jejich účastí možná mohly mít XXII. Olomoucké hematologické dny ještě lepší úroveň než měly, ale bez jejich příspěvků kvalita konference ve srovnání s předešlými ročníky rozhodně neutrpěla.

Posuďte sami: letošních XXII. olomouckých hematologických dnů, které se konaly společně s XII. Konferencí ošetřovatelských profesí v hematologii a XI. Konferencí zdravotních laborantů v hematologii se zúčastnilo 710 odborníků ze všech koutů Čech i Slovenska, kteří si měli možnost vyslechnout 119 přednášek rozdělených do 21 sekcí a shlédnout 67 posterů. Jaké by to ale byly Olomoucké dny bez novinek? Za zmínku stojí poprvé připravená anglická verze webových stránek konference (viz www.olhemdny.cz). Otištěním abstrakt v suplementu Vnitřního lékařství by organizátoři také chtěli zahájit novou tradici. Za největší novinku však letos musíme rozhodně považovat mezinárodní setkání molekulárních hematologů pod názvem First Symposium on Advances in Molecular Hematology. Hlavními garanty sympozia byli prof. Marie Jarošová a doc. Vladimír Divoký, kterým se podařilo zajistit velmi vysokou odbornou úroveň akce. Zařazení sympozia do programu Olomouckých dnů je logickým odrazem obrovského rozvoje moderní molekulární biologie a jejího významu pro pochopení patogeneze onemocnění krvetvorby a další rozvoj nových diagnostických a terapeutických přístupů. Současně reflektuje stále zvyšující se participaci domácích odborníků na mezinárodních projektech. Vzhledem k významné zahraniční účasti se ani neuvažovalo o tom, že by jednacím jazykem sympozia mohla být jiná řeč než angličtina. Z prestižních zahraničních pracovišť přijeli dr. Robert Kralovics (Vídeň), dr. Satu Mustjoki a prof. Kimo Porkka (Helsinky), prof. Iwona Wlodarska (Leuven), prof. Paul Murray (Birmingham) a prof. Josef Prchal (Salt Laky City). Českou vědu reprezentovali špičkoví odborníci s mezinárodním renomé z Prahy, Brna a Olomouce: dr. Tomáš Stopka (1. LF UK Praha), dr. Vladimír Kořínek (ÚMG AV Praha), doc. Aleš Hampl (LF MU Brno) a doc. Jaroslav Michálek (UCBI MU Brno), prof. Karel Smetana (ÚHKT Praha), prof. Marie Jarošová a doc. Vladimír Divoký (LF UP v Olomouci).

Tři dílčí bloky sympozia byly věnovány molekulární hematologii myeloidních a lymfoidních malignit a molekulární biologii kmenových buněk. Samotná sdělení přednášeli ve většině případů mladí studenti doktorských studijních programů, kteří pod dohledem svých školitelů a vedoucích laboratoří prezentovali svoji práci a zvládali i náročnou odbornou diskusi. Sekce „Myeloid Malignancies“ byla věnována pokroku ve studiu molekulárních mechanizmů zapojených do etiopatogeneze nádorových onemocnění myeloidní krevní řady. Tento blok probíhal za účasti dr. Roberta Kralovicse z Vídně. Dvě sdělení z jeho laboratoře přinesly nejnovější výsledky, týkající se hodnocení přímého podílu mutace JAK2 V617F na iniciaci a progresi myeloproliferativních chorob. V tomto bloku zazněla i přednáška dr. Satu Mustjoki z Helsinek věnující se vysoce aktuální otázce hodnocení dosud neprozkoumaných imunitních účinků nových inhibitorů tyrozinových kináz používaných k léčbě myeloidních malignit. Abstrakt dr. Mustjoki byl vědeckým výborem konference ohodnocen jako nejlepší, ocenění bylo tradičně předáno během slavnostního zahájení konference, na němž kromě standardních členů čestného předsednictva vystoupil také čestný host Konference ošetřovatelských profesí v hematologii předseda Nurses Group EBMT Erik Aerts.

Druhý blok „Lymphoid Malignancies“, se zabýval lymfoidními nádory. Diskutována byla především role nedávno popsaných tzv. microRNA v patogenezi těchto nemocí ale i nové terapeutické možnosti využívající in vitro připravené tumor-reaktivní T lymfocyty. Většina sdělení byla výsledkem mezinárodní spolupráce českých pracovišť se zahraničními laboratořemi v Belgii (Mgr. Beata Katrincsáková z HOK FN Olomouc), Velké Británii (Mgr. Renata Hežová z Ústavu patologie LF UP v Olomouci) a USA (přednáška reprezentující výzkumný program mnohočetného myelomu v Brně a přednášky doktorandů Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK Praha). Sekci uzavřel prof. Kimo Porkka z Helsinek prezentací výsledků multicentrické studie mapující efektivitu dasatinibu v léčbě leukemického postižení CNS při Ph-pozitivní ALL. Práce byla nedávno zveřejněna v časopisu Blood a je potěšující, že mezi jejími autory je i kolegyně z Česka – dr. Hana Klamová z ÚHKT.

Třetí blok „Stem Cells“ se zabýval molekulární biolo-

proLékaře.cz | 6.10.2026

gií hemopoetických a embryonálních kmenových buněk. Příspěvky se věnovaly především studiu signálních drah regulujících proliferaci, přežití a diferenciaci kmenových buněk. Právě aberantní regulace signálních drah v krevní kmenové buňce je podkladem pro rozvoj mnohých nádorů krvetvorby. Tzv. leukemické kmenové buňky, které udržují tumorigenitu leukemie, jsou proto ideálním cílem moderní terapie. V této sekci byly mimo jiné prezentovány doc. Alešem Hamplem z Brna a Mgr. Zuzanou Koledovou z Olomouce rozdíly ve vlastnostech a signálních drahách u lidských a myších embryonálních kmenových buněk.

Na závěr lze shrnout, že jednotlivé příspěvky sympozia řešily otázky jak základního tak aplikovaného výzkumu a přispěly k rozšíření našeho poznání o regulaci krvetvorby a molekulární patofyziologii některých hematologických chorob. Přeplněné přednáškové sály a bohatá diskuse byly odrazem velkého zájmu odborné veřejnosti o molekulární hematologii. Jak se vyjádřil prof. Karel Indrák, toto sympozium bylo prvním krokem k tomu, aby se z Olomouckých hematologických dní stala v budoucnu respektovaná mezinárodní konference.

V rámci edukačního bloku na téma anémie zaujaly kromě přednášek prof. Tomáše Lipšice z Bratislavy (o metabolismu železa a anémiích) a prof. Vlastimila Ščudlu z Olomouce (o anemiích chronických chorob) také nové poznatky o Diamondově-Blackfanově anémii prezentované doc. Dagmar Pospíšilovou z Dětské kliniky FN Olomouc, která upozornila fórum na úlohu mutací ribozomálních proteinů, a to nejen u této choroby, ale i u dalších chorob s ribozomální dysfunkcí. Vědecký program vyvrcholil tradiční Wiedermannovou přednáškou, kterou kongres uctívá památku zakladatele olomoucké hematologické školy prof. Boleslava Wiedermanna. Tuto klíčovou edukační přednášku konference přednesl letos častý a oceňovaný host Olomouckých dnů prof. Josef Prchal z Utažské univerzity v Salt Lake City. Svou prezentaci nazval „Hepcidin, DMT1, and Other Newly Discovered Participants of Iron Metabolism“. Přednáška byla zaměřena na praktické dopady recentních poznatků v oblasti metabolismu železa. Prof. Prchal, který bezesporu patří k předním světovým osobnostem v oblasti hematologie je spoluautorem řady prioritních prací nejen v oblasti regulace erytropoézy, ale také chronických myeloproliferativních onemocnění. Pan prof. Prchal přednášel sice anglicky, ale to mu nebránilo v kuloárech a v diskuzích na dalších sekcích mluvit i v mateřské češtině.

Standardní součástí Olomouckých hematologických dnů bylo i 8 satelitních sympózií 7 farmaceutických firem, které tradičně v Olomouci referují o novinkách v hemato-onkologické léčbě, o nových indikacích a výsledcích nových klinických studií. Vedle vyzvaných významných českých a slovenských odborníků na těchto sympóziích přednášeli i vyzvaní zahraniční hematologové.

Na závěrečném společenském večeru byly uděleny tradiční ocenění za nejlepší prezentace: cenu za nejlepší klinickou přednášku získal dr. Vít Procházka z Olomouce (Význam eradikace minimální reziduální choroby u pacientů s ne-hodgkinskými lymfomy) a v oblasti experimentální medicíny Mgr. Vít Pospíšil z Prahy (MikroRNA polycistrony miR-17-92, miR-106b-25 a miR-106a-363 asociované s lymfoidním vývojem jsou přímé cíle transkripčního faktoru PU.1). V kategorii nelékařských profesí byla vyhodnocena jako nejlepší prezentace Mgr. Aleny Koukalové z Olomouce (Srovnání vybraných ukazatelů ošetřovatelské péče na transplantační jednotce v Curychu, Plzni a Olomouci), zatímco v sekci laboratorních pracovníků byly ohodnoceny dokonce 2 přednášející – Michaela Hončíková z Prahy (AML z pohledu morfologie a průtokové cytometrie) a Michaela Kokeszová z Brna (Solidní tumory dětského věku metastazující do kostní dřeně – soubor cytologických nálezů). Cenu za nejlepší poster získal dr. Petr Hubáček z Prahy (Výskyt chromozomálně integrovaného HHV6 u dětí léčených pro ALL a AML). Kvalita konference se odrazila i v počtu přidělených kreditních bodů do systému kontinuálního celoživotního vzdělávání lékařů (CME) Evropské hematologické asociace. European Council for Accreditation in Hematology (ECAH) udělil této edukační aktivitě 11 CME kreditních bodů. Garantem pro akreditaci v kontinuálním vzdělávání pro Evropskou hematologickou asociaci byla poprvé za čtyři roky Česká hematologická společnost ČLS JEP. Současně byly Olomoucké hematologické dny registrovány ČLK a všichni lékaři obdrželi certifikát, ČAS přidělila konferenci 3 kredity, VŠ nelékaři obdrželi 9 kreditů.

Na závěr našeho příspěvku dovolte ocitovat úryvek z jednoho z děkovných dopisů, které jsme obdrželi – z dopisu prof. Karla Smetany, emeritního ředitele ÚHKT a bývalého předsedy ČHS. Dopis byl adresován prof. Indrákovi a snad nejlépe vystihuje atmosféru konference: „Především mi dovol, abych Ti a Tvým kolegům sdělil, jakou mám velikou radost, že i u nás se podařilo vytvořit vědeckou akci, která se stala tradiční a úspěšnou. Znám ze své zkušenosti mezinárodní symposia, která se konají vždy na stejném místě a tak se stala tradičním základem výměny nových i ověřených poznatků oboru. Mnohdy podceňovaný „genius locí“ byl Vám pak jistě nápomocen. Prostředí a snaha Vás, organizátorů prospěla nám všem a proto všichni, včetně mé maličkosti, se budou vždy rádi do Olomouce vracet.“

Pro příští rok již projevili zájem a přislíbili účast na OHD významné osobnosti ze zahraničí – prof. Clara Bloomfield a prof. Shai Izraeli. I proto si prosím ve svém kalendáři pro XXIII. Olomoucké hematologické dny rezervujte termín 24. až 28. června 2009.

M. Pecůchová, Hemato-onkologická klinika LF UP a FN Olomouc
M. Horváthová, Ústav biologie LF UP
E. Faber, Hemato-onkologická klinika LF UP a FN Olomouc
I.P. Pavlova 6
775 20 Olomouc
e-mail: edgar.faber@fnol.cz